

Veiligheidsanalyse Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2010 - 2013

Maart 2014
Afdeling Bestuursondersteuning en Bewonerszaken,
Openbare orde en veiligheid

Inhoudsopgave

Inleiding en visie
2

Samenvatting 3

Veiligheidsveld 1: veilige woon- en leefomgeving 4

Veiligheidsveld 2: bedrijvigheid en veiligheid 10

Veiligheidsveld 3: jeugd en veiligheid 12

Veiligheidsveld 4: fysieke veiligheid 13

Veiligheidsveld 5: integriteit en veiligheid 15

Inleiding

Voor u ligt de veiligheidsanalyse Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2010 - 2013. In september 2013 heeft de 'Middag van veiligheid' plaatsgevonden. De gemeente Haarlemmermeer heeft deze aftrap voor het nieuwe veiligheidsbeleid voor beide gemeenten gezamenlijk georganiseerd. De gemeente Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude vormen samen één basisteam van de politie-eenheid Noord-Holland. Deze middag is met alle (gezamenlijke) veiligheidspartners een dialoog gevoerd over de ontwikkelingen van de veiligheid in beide gemeenten.

In 2013 is voor het eerst de Veiligheidsmonitor afgenomen in Haarlemmerliede en Spaarnwoude. In deze veiligheidsanalyse zijn de uitkomsten van dit bevolkingsonderzoek gecombineerd met politiecijfers 2010 – 2013 van Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Ook landelijke ontwikkelingen op het gebied veiligheid zijn meegenomen.

De veiligheidsanalyse en de uitkomsten van het nieuwe collegeakkoord dienen als basis voor het bepalen van de speerpunten van het Integraal Veiligheidsbeleid Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2015-2018.

Voor de opbouw van de veiligheidsanalyse is gebruik gemaakt van de VNG-methode *Kernbeleid Veiligheid*. Kernbeleid Veiligheid onderscheidt in totaal vijf veiligheidsvelden, die met elkaar het integrale veiligheidsterrein van gemeenten vormen. Het gaat om de volgende veiligheidsvelden:

- Veilige woon- en leefomgeving
- Bedrijvigheid en veiligheid
- Jeugd en veiligheid
- Fysieke veiligheid
- Integriteit en veiligheid.

Binnen deze veiligheidsvelden worden diverse veiligheidsthema's onderscheiden. Per veiligheidsveld en -thema wordt in de rapportage ingegaan op de aard van de veiligheidsproblematiek (cijfers) en mogelijke beleidsversterkingen op basis van landelijke ontwikkelingen of best-practices. Hierbij moet worden opgemerkt dat in politiecijfers onderscheidt wordt gemaakt tussen aangiften en incidenten. Als wordt gesproken over het aantal incidenten, dan wordt uitgegaan van zowel aangiften als meldingen bij de politie. De reden hiervoor is dat bij bepaalde zaken zoals bijvoorbeeld 'overlast jeugd' of 'drugs', burgers niet altijd aangifte doen. Door meldingen mee te nemen is er een vollediger beeld van veiligheidsproblemen.

Visie

De samenleving verandert. Informatie verspreidt zich sneller, burgers zijn mondiger en zij opereren steeds vaker in netwerken. Daarmee verandert ook de rol van de gemeente. De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is een van oudsher groene en veilige gemeente. De gemeente streeft er de komende vier jaar naar zowel de objectieve als subjectieve veiligheid te behouden en waar nodig te verbeteren.

Samenvatting

In de cijfers is bij een aantal thema's zoals fietsendiefstal en woninginbraak een stijging te zien. Deze stijgingen komen grotendeels overeen met de landelijke ontwikkelingen. Op andere gebieden zoals vernielingen en inbraak in bedrijven zien we een daling.

Op basis van de analyse wordt geadviseerd om de volgende onderwerpen als prioriteit te benoemen:

- Aanpak woninginbraken
- Aanpak 'fysieke overlast'
- Monitoren van de transitie sociaal domein, mogelijke veiligheidseffecten signaleren: sociale problematiek, huiselijk geweld, zorgmijders, jeugdproblematiek.

Voor de andere veiligheidsthema's geldt dat ze op de huidige wijze kunnen worden voortgezet. Daarbij is er aandacht voor doorontwikkeling van de aanpak. Voor de komende jaren is bijvoorbeeld het advies om Bibob en drugsbeleid goed te implementeren binnen alle afdelingen, uit te breiden en om op basis van de ontwikkelingen te overwegen meer prioriteit aan georganiseerde criminaliteit te geven.

Naast de speerpunten is aandacht voor de instrumenten om veiligheidsproblemen aan te pakken van belang. Op het gebied van burgerparticipatie kan nog een slag gemaakt worden. Bewoners en ondernemers hebben immers een eigen verantwoordelijkheid om er zorg voor te dragen dat zij veilig kunnen leven en ondernemen. Zij ontwikkelen daar steeds vaker zelf initiatieven voor. De gemeente kan nagaan hoe zij deze initiatieven meer kan ondersteunen of bewoners en ondernemers kan activeren om zelf actie te ondernemen.

Voor veel veiligheidsthema's geldt dat een informatiegestuurde samenwerking met de veiligheidspartners een verbetering kan zijn in de aanpak. Door een goede analyse en een slimme koppeling van diverse gegevens kan gericht op problematiek worden ingezet. De gemeente en haar partners kunnen op dit gebied nog verbeteringen doorvoeren.

Veiligheidsveld 1: Veilige Woon- en leefomgeving

Indicator 'high impact crimes' (aangiften)	Bron	2010	2011	2012	2013
Diefstal/inbraak woning	Politie/BVH	28	30	31	41
Diefstal uit box/garage/ schuur/tuinhuis	Politie/BVH	8	4	6	9
Zakkenrollerij / tassenrollerij	Politie/BVH	9	11	11	27
Straatroof	Politie/BVH	0	0	1	3

Analyse high impact crimes

Bij high impact crimes gaat het om criminaliteit met een grote impact op het slachtoffer. Woninginbraak, straatroof en zakkenrollerij en zijn hier een voorbeeld van.

Woninginbraken

De aanpak van woninginbraak blijft een onderwerp dat aandacht nodig heeft. Ondanks de intensieve investeringen in de afgelopen jaren door de politie en gemeente is het aantal woninginbraken in 2013 flink toegenomen ten opzichte van 2012.

De stijging van het aantal woninginbraken is een landelijk probleem. De verwachting is dat het aantal woninginbraken de komende jaren verder zal toenemen als gevolg van de oplopende (jeugd) werkloosheid en de welvaartsverschillen tussen Oost- en West-Europa. Vanuit het Rijk zijn er doelstellingen geformuleerd om het aantal inbraken te verminderen. Om deze doelstellingen te realiseren zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor nieuwe aanpakken. Op regionaal niveau zijn er middelen aangevraagd en toegekend voor 2014 om de aanpak van woninginbraken in heel Noord Holland te intensiveren.

Bewoners zijn grotendeels zelf verantwoordelijk voor het beveiligen van de eigen woning. Het grootste probleem is de bewustwording van bewoners om zelf maatregelen te nemen tegen woninginbraken. De meeste inbraken vinden plaats door middel van braak, ruim 90%. Minder dan 10% van diefstal uit woningen vindt plaats door insluiping waarbij er geen sprake is van braak. Woningen met een keurmerk veilige woning lopen 90% minder risico op een geslaagde inbraak. Er zijn gemeenten in Nederland (bijv. Almere) die maatregelen voor het Politie Keurmerk Veilig Wonen subsidiëren om bewoners over de streep te trekken om maatregelen te nemen.

De gemeente merkt dat vooral het laatste jaar woninginbraken met enige regelmaat onrust veroorzaakt onder de bewoners. Er is een aantal groepen bewoners dat actief bezig is om zelf maatregelen en initiatieven te nemen. Bewoners maken gezamenlijk afspraken om elkaar te informeren (bijv. via Whatsapp) als zij zaken in de straat zien die ze niet vertrouwen. De gemeente juicht deze vorm van burgerparticipatie toe en kan deze vorm van zelfredzaamheid van haar inwoners ondersteunen als dit nodig is.

Op basis van de politiecijfers, de onrust die woninginbraak binnen de gemeente veroorzaakt en de regionale en landelijke aandacht die woninginbraak krijgt, wordt geadviseerd om als prioriteit voor de gemeente 'aanpak woninginbraak' te benoemen.

Zakkenrollerij / tassenrollerij

Zakkenrollerij / tassenrollerij is het afgelopen jaar fors gestegen. Deze stijging zit met name in het groot aantal aangiften dat tijdens de twee grote evenementen in de gemeente gedaan is van dit delict. Grote evenementen trekken veel bezoekers en daarmee ook zakkenrollers. De stijging van zakkenrollerij is ook een landelijke trend. Er is vaak sprake van rondtrekkende bendes die zich op professioneel niveau bezig houden met georganiseerde zakkenrollerij en winkeldiefstal. De verwachting is dat deze stijgende lijn op lokaal en op landelijk niveau wordt voortgezet.

Op lokaal niveau zijn er weinig andere of nieuwe maatregelen die genomen kunnen worden. Zakkenrollerij vaak gericht is op mobiele telefoons, daarom zijn op landelijk niveau gesprekken gevoerd met de telefoonmaatschappijen om gestolen telefoons op afstand onbruikbaar te maken door ze te blokkeren. De providers zijn bereid om mee te werken, maar daarvoor moet wel de Telecomwet worden gewijzigd. Minister Opstelten heeft het voornemen om in het voorjaar 2014 deze wetswijziging aan de Tweede Kamer voor te leggen.

Straatroof

In 2010 en 2011 zijn er geen aangiften van straatroof opgenomen. In 2012 is er éénmaal en in 2013 is er totaal driemaal aangifte gedaan van straatroof. Bij straatroof zijn vaak jongeren slachtoffer. De oorzaak hiervan is dat straatroof vaak gericht is op mobiele telefoons. Straatroof vindt vaak plaats door leeftijdsgenoten.

Indicator 'vermogenscriminaliteit' (aangiften)	Bron	2010	2011	2012	2013
Fietsendiefstal	Politie/BVH	10	11	12	27
Diefstal brom- en snor fietsen	Politie/BVH	9	3	4	16
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	Politie/BVH	48	25	66	39
Diefstal van motorvoertuigen	Politie/BVH	3	1	3	7

Analyse vermogenscriminaliteit

Het aantal diefstallen van fietsen en brom- en snorfietsen is het afgelopen jaar toegenomen. Dit hangt samen met de komst van het station in december 2012. Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen liet in 2012 een piek zien. De diefstallen waren vaak gericht op airbags van bepaalde automerken. In de loop van 2012 is het aantal auto-inbraken weer afgenomen. De daling van vermogenscriminaliteit is een landelijke trend. Diefstal van motorvoertuigen is daarentegen na een daling in 2011 in 2013 weer toegenomen.

De politie zet projectmatig in bij een stijging van vermogenscriminaliteit. Dit houdt in dat er een combinatie plaatsvindt van voorlichting en extra surveillance en toezicht in de gebieden waar de toename plaatsvindt. Op basis van de problematiek wordt maatwerk geleverd. De projectmatige aanpak heeft bij vermogenscriminaliteit meestal positieve resultaten. Er is geen aanleiding om deze aanpak te intensiveren of aan te passen.

Indicator 'vernieling' (aangiften)	Bron	2010	2011	2012	2013
Vernieling van/aan auto	Politie/BVH	21	12	22	9
Vernieling overige objecten	Politie/BVH	16	21	23	14
Vernielingen totaal (incl. andere vernielingen dan hierboven gemeld)	Politie/BVH	45	38	45	24

Analyse vernielingen

Vernielingen zijn de afgelopen jaren over de hele linie afgenomen. Dit is een positieve ontwikkeling in het hele basisteam Haarlemmermeer die niet direct te verklaren valt.

Indicator 'geweld' (aangiften)	Bron	2010	2011	2012	2013
Incidenten woonoverlast, burengerucht en relatieproblemen	Politie/BVH	45	50	29	36
Opgelegd Huisverbod	Gemeente	0	0	0	0
Aangiften mishandeling (fysiek geweld)	Politie/BVH	21	13	11	16
Aangiften bedreiging (psychisch geweld)	Politie/BVH	7	9	4	6

Analyse geweld

Het aantal incidenten woonoverlast, burengerucht en relatieproblemen schommelt een beetje gedurende de afgelopen jaren. De gemeente heeft geen huisverbod opgelegd tot op heden. Zowel in 2012 als in 2013 is wel een casus aan de orde geweest, maar dit heeft niet geleid tot een huisverbod. De incidenten mishandeling en bedreiging zijn niet altijd gerelateerd aan huiselijk geweld. Het gaat hier ook om mishandeling in bijvoorbeeld een kroeg of op straat. Deze cijfers zijn redelijk stabiel.

Het instrument huisverbod kan vanaf 2009 ingezet worden. Er is een aantal hulpofficieren bij de politie goed opgeleid om het instrument in te zetten. Bij huiselijk geweld is vaak sprake van verslavingsproblematiek (alcohol, drugs of gokken) in combinatie met financiële problemen.

Gekeken kan worden of huisverboden meer preventief opgelegd kunnen worden. In 2013 is het instrument regionaal en multidisciplinair geëvalueerd. De aanbevelingen zijn gericht op de gemeente, politie en het Steunpunt huiselijk geweld en worden daarom regionaal opgepakt. De transitie Jeugdzorg die in 2015 zal plaatsvinden is een aandachtspunt bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Indicator Overlast (incidenten)	Bron	2010	2011	2012	2013
Incidenten overlast door gestoord/overspannen persoon	Politie/BVH	12	4	6	11
Incidenten overlast zwervers	Politie/BVH	0	1	0	2

Analyse overlast

Het aantal incidenten overlast door gestoorde en overspannen personen neemt na een daling in 2011 en 2012 weer toe in de gemeente. Overlast van zwervers is beperkt in Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Binnen het gemeentelijk Sociaal Team worden casussen betreffende multiproblematiek besproken. In 2012 was een afname van het aantal casussen te zien, in 2013 is er weer een lichte toename. Gemiddeld heeft het Sociaal Team 11 casussen op de bespreeklijst. Een van de oorzaken is het strengere beleid van de woningbouwcorporatie. Waar voorheen huurschulden nog (tot een bepaalde mate) werden toegestaan, wordt daar nu strenger op gehandhaafd. Dit, om hoge huurachterstanden en verdere problematiek te voorkomen. Er kwamen vanuit de woningbouwcorporatie dus meer meldingen van casussen binnen in 2013. Met de komst van de welzijnscoach in 2013 zijn zorgvragen beter inzichtelijk geworden en wordt de zorg goed gecoördineerd.

Er is een tendens te zien dat een zorgvrager meer zelf in actie moeten komen. Voorheen werd de zorgvrager intensief begeleid, maar steeds meer wordt uitgegaan van eigen kracht.

Deze casussen zijn vooral ingewikkeld als de casuïstiek het werkveld van meerder instanties betreft en/of net buiten de protocollen van hulpverleners valt. De ontwikkeling richting zelfredzaamheid, zoals beoogd in de transitie sociaal domein, is noodzakelijk. Er is echter een groep mensen die niet zelfredzaam is en niet mee kan of wil werken aan hulpverlening. Bij hulpverlening ontbreekt vaak drang en dwang. Dwang is alleen mogelijk bij een (levens)bedreigende situatie.

Er is nog veel onduidelijk over hoe de toekomst er uit ziet na de transitie van het sociaal domein. De gemeente krijgt meer verantwoordelijkheden achter de voordeur en waarschijnlijk in deze rol meer mogelijkheden om drang en dwang toe te passen. Dit wordt mogelijk doordat er bredere verbindingen gemaakt kunnen worden tussen partijen en financiële consequenties te koppelen aan het niet meewerken. Deze ontwikkelingen vragen de komende jaren extra aandacht van de gemeente en alle uitvoerende partijen.

Rapportcijfers over veiligheid en leefbaarheid	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
Rapportcijfer 'veiligheid in de buurt'	Veiligheidsmonitor	7,2	7,1
Rapportcijfer 'leefbaarheid woonbuurt'	Veiligheidsmonitor	7,6	7,4
Rapportcijfer 'sociale cohesie'	Veiligheidsmonitor	6,8	6,2
Rapportcijfer 'fysieke voorzieningen in de buurt'	Veiligheidsmonitor	6,0	6,2

Veiligheidsgevoelens	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
Aandeel inwoners dat zich veilig voelt in de eigen buurt	Veiligheidsmonitor	84,1%	78,4%

Sociale cohesie	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
Mensen gaan op een prettige manier met elkaar om	Veiligheidsmonitor	75,9% (helemaal) mee eens	68,3%
Aandeel inwoners dat zich thuis voelt in de buurt	Veiligheidsmonitor	68,2% (helemaal) mee eens	59,8%

Overlastbeleving	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
Fysieke verloedering	Veiligheidsmonitor	21,6%	24,4%
Fysieke overlast	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
Overlast van hondenpoep	Veiligheidsmonitor	16,7% (veel overlast)	19,9%
Overlast van rommel op straat	Veiligheidsmonitor	4,6% (veel overlast)	6,6%
Vernieling straatmeubilair	Veiligheidsmonitor	4,9% (veel overlast)	2,9%

Sociale overlast	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
------------------	------	--------------------------------	-----------

		Spaarnwoude	
Overlast buurtbewoners	Veiligheidsmonitor	3,5% (veel overlast)	5,2%
Drugsgebruik en drugshandel	Veiligheidsmonitor	1,9% (veel overlast)	3,8%

Prioriteren aanpak overlast in uw buurt (sociaal & fysiek) Als eerste moet worden aangepakt:	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
1. Te hard rijden	Veiligheidsmonitor	23,3%	19,2%
2. Hondenpoep	Veiligheidsmonitor	15,1%	14,3%
3. Parkeerproblemen	Veiligheidsmonitor	10%	9,9%
4. Rommel op straat	Veiligheidsmonitor	5,6%	6,3%
5. Vernieling straatmeubilair	Veiligheidsmonitor	5,1%	1,4%

Prioriteren aanpak overlast in uw buurt (sociaal & fysiek) Als tweede moet worden aangepakt:	Bron	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Nederland
1. Rommel op straat	Veiligheidsmonitor	12,6%	8,1%
2. Hondenpoep	Veiligheidsmonitor	10,3%	11,6%
3. Te hard rijden	Veiligheidsmonitor	10%	9,9%
4. Parkeerproblemen	Veiligheidsmonitor	7,6%	7,1%
5. Agressief rijgedrag	Veiligheidsmonitor	4,5%	2,3%

Analyse veiligheidsgevoelens

In 2013 heeft de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een bevolkingsonderzoek uit laten voeren naar de veiligheidsbeleving, leefbaarheid en slachtofferschap van de bewoners, dit is de Veiligheidsmonitor. Als in 2015 dit onderzoek voor de tweede keer wordt uitgevoerd, kan een vergelijking worden gemaakt met cijfers uit 2013. Om de cijfers van 2013 toch ergens mee te kunnen spiegelen, wordt in deze analyse een vergelijking gemaakt met de gemiddelden van heel Nederland in 2013.

De bewoners in Haarlemmerliede en Spaarnwoude voelen zich relatief veilig. Het rapportcijfer dat gemiddeld wordt gegeven voor veiligheid is een 7,2 en leefbaarheid een 7,6. Dit is hoger dan het gemiddelde in Nederland. Het percentage bewoners dat aangeeft zich veilig te voelen in hun eigen buurt ligt op 84,1%.

Het is moeilijk aan te geven in hoeverre crimineel gedrag en overlast van invloed zijn op de veiligheidsgevoelens van bewoners in de verschillende wijken. Talloze factoren kunnen hier debet aan zijn, zoals de fysieke kwaliteit in de buurt en sociale cohesie. De mate van overlastbeleving en de gewenste prioriteiten in de aanpak hiervan zijn opgenomen in het onderzoek.

De sociale cohesie ligt flink hoger dan het landelijk gemiddelde. De fysieke overlast is lager dan het landelijke, maar een percentage van 21,6 van de bewoners die veel overlast ervaart van fysieke verloedering is aanzienlijk. Als wordt doorgevraagd wat er zou moeten worden aangepakt op het gebied van overlast, bestaat de top 5 uitsluitend uit fysieke aspecten.

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt geadviseerd om als prioriteit voor de gemeente 'aanpak fysieke overlast' te benoemen.

Analyse instrumenten

Voor de aanpak van een veilige woon- en leefomgeving zet de gemeente een aantal instrumenten in, waaronder Burgernet en communicatie. Toezicht en handhaving vanuit de politie en gemeente is ook een instrument om er voor te zorgen dat mensen veilig zijn, zich veilig voelen en dat overlast vermindert.

Het Veiligheidshuis is samenwerkingsvorm dat wordt ingezet bij de aanpak van verschillende veiligheidsproblemen, zoals draaideurcriminelen, criminele jeugd, complexe probleemgevallen en aanpak huiselijk geweld.

De afgelopen jaren heeft de gemeente er meer taken bij gekregen op het gebied van toezicht en handhaving, zoals de drank- en horecawet en (in de toekomst) prostitutie. De gemeente huurt vanaf 2014 handhaving in bij een nieuwe partij. Om dit goed van start laten gaan zijn door middel van een analyse de overlastbeleving en de wensen van bewoners en bestuur in kaart gebracht. Hieruit zijn handhavingsprioriteiten voortgekomen die jaarlijks d.m.v. de uitvoeringsprogramma's veiligheid worden gemonitord. Voor de komende jaren zal de focus ook steeds meer komen te liggen op een goede afstemming en samenwerking tussen de politie en gemeentelijke toezichthouders.

Een andere verbetering op dit gebied is om nog meer informatiegestuurd te werken. Door een goede analyse te maken van specifieke veiligheidsthema's of leefbaarheidsproblemen kunnen gericht en efficiënter menskracht en middelen worden ingezet. In gemeente Eindhoven is bijv. een analyseteam opgericht, specifiek gericht op veiligheidsproblemen. Doel van dit team is om cijfers van de politie en gemeente aan elkaar te koppelen om risico's en problemen in een vroeg stadium te achterhalen zodat gericht op problemen kan worden ingezet. Bijvoorbeeld door inbraakcijfers te koppelen met gegevens over type woningen en leeftijd van woningen. Hiermee kunnen bewoners gericht worden geïnformeerd over de risico's die zij lopen op een mogelijke woninginbraak. Informatiegestuurd werken kan ook worden ingezet bij de aanpak van en het voorkomen van overvallen en wietplantages.

Met Burgernet hebben we onze doelstelling om minimaal 5% van de bevolking deel te laten nemen in 2013 gehaald. Eind 2013 waren 369 inwoners lid van Burgernet, dit is 6,8% van het totaal aantal inwoners. Burgernet is een vorm van burgerparticipatie en levert positieve resultaten op. Voor de komende jaren is het aan te bevelen om na te gaan welke andere vormen van burgerparticipatie op het gebied van veiligheid ondersteund of gestart kunnen worden. Een mooi voorbeeld is door bijvoorbeeld hondenbezitters te betrekken bij de aanpak van veiligheid aangezien zij vaak 's avonds laat of 's ochtends vroeg buiten zijn en de buurt goed kennen (project WAAKS). In andere gemeenten heeft deze samenwerking ook goede resultaten laten zien. Het is ook van belang dat de gemeente initiatieven die zelf vanuit de bevolking ontstaan ondersteunt omdat deze in de basis vaak meer draagvlak hebben dan initiatieven die vanuit de overheid worden gestart.

Het Veiligheidshuis heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een goed netwerksamenwerkingsverband waar de strafrechtketen, zorgketen en gemeentelijke partners samenwerken om complexe problematiek aan te pakken. Doel van de samenwerking is in eerste instantie het terugdringen van overlast, criminaliteit en huiselijk geweld. In 2012 is de regie over het Veiligheidshuis van het Openbaar Ministerie overgegaan naar de gemeente. Het OM is in 2012 gestart met de ZSM-aanpak. In de ZSM-werkwijze wordt na aanhouding van een verdachte zo spoedig mogelijk een beslissing genomen over het afdoeningstraject. Deze aanpak moet goed aansluiten op de aanpak van het Veiligheidshuis. Voor de komende jaren zal de discussie vooral gaan over welke onderwerpen het Veiligheidshuis zich moet richten om de beste resultaten te bereiken.

Veiligheidsveld 2: bedrijvigheid en veiligheid

Indicator winkelcriminaliteit (aangiften)	Bron	2010	2011	2012	2013
Winkeldiefstal	Politie/BVH	2	1	2	4
Winkelinbraak	Politie/BVH	1	1	2	1
Overval	Politie/BVH	0	1	0	1

Doordat de gemeente weinig winkels kent zijn de cijfers betreffende winkelcriminaliteit laag. De plannen en ontwikkelingen op het Sugarcity terrein zullen op de voet worden gevolgd. De komst van een grote supermarkt en een Factory Outlet Centre zal invloed hebben op het veiligheidsveld 'Bedrijvigheid en veiligheid'.

Gemeente, politie en partners als het Samen Veilig Ondernemen (SVO), Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD) en de brancheorganisatie voor Midden- en Kleinbedrijf (MKB) kunnen ondernemers ondersteunen en voorlichting geven over veiligheid en het voorkomen van criminaliteit.

Cybercrime is een ontwikkeling waarbij op dit moment geen volledige cijfers zijn in de gemeente. Op nationaal niveau is bekend dat 12 procent van de Nederlanders in 2012 slachtoffer was van cybercrime, zoals hacken en pesten op internet. Met de verschuiving van de mogelijkheden van klanten en ondernemers om zaken te doen op internet, neemt ook daar de criminaliteit toe. Deze criminaliteit neemt verschillende vormen aan, bijv. het leveren van goederen die daarna niet worden betaald of omgekeerd de klant betaalt en krijgt de goederen niet geleverd. En criminaliteit door middel van inbraak in de computer (phishing of skimming) waarbij bankgegevens van de klant worden gekopieerd om daarna geld van de bankrekening te halen. Dit onderwerp wordt nu vooral op landelijk niveau aangepakt.

Ook op het gebied van overvallen zorgen dezelfde organisaties als bij winkeldiefstal voor voorlichting hoe overvallen voorkomen kunnen worden. Op landelijk en regionaal niveau is er de afgelopen jaren fors ingezet op het voorkomen van overvallen en opsporen van daders. Het opsporen van daders van overvallen heeft de hoogste prioriteit. Net als woninginbraken en straatroof, vallen overvallen onder criminaliteit met een grote impact op de slachtoffers. De gemeente Haarlemmermeer heeft samen met de politie en het RPC Kennemerland in 2010 een Zorgplan Overvallen opgezet. Inmiddels is dit zorgplan over heel Noord-Holland uitgerold.

De politie heeft in 2013 een analyse gemaakt van welke bedrijven het grootste risico lopen op een overval. Deze bedrijven zijn bezocht door de politie. Tijdens dit bezoek hebben de ondernemers een advies gekregen wat ze nog meer kunnen doen om een overval te voorkomen. Ook tijdens het Donkere Dagen Offensief krijgen deze bedrijven extra aandacht van de politie. Er zijn op dit moment geen aanbevelingen om de aanpak verder te verbeteren.

Indicator criminaliteit bedrijventerreinen	Bron	2010	2011	2012	2013
Inbraak in bedrijven en kantoren	Politie/BVH	1	8	18	11
Diefstal in /uit bedrijf/kantoor (geen braak)	Politie/BVH	1	2	2	5

Analyse criminaliteit bedrijventerreinen

Het aantal inbraken in bedrijven is in 2012 gestegen, maar in 2013 weer gedaald. De gemeente kan naast algemene voorlichting ook een rol spelen bij het in contact te brengen van de ondernemers met partners als SVO en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV).

Indicator Overlast horeca / evenementen	Bron	2010	2011	2012	2013
Incidenten geluidshinder horeca	Politie/BVH	0	7	1	0
Incidenten overlast evenementen	Politie/BVH	5	7	4	3
Hinder door horeca komt voor (% ja)	Veiligheidsmonitor				12,1%
Hinder door horeca (% veel overlast)	Veiligheidsmonitor				2,1%

Analyse overlast

Haarlemmerliede en Spaarnwoude kent geen horecaconcentratiegebied. Jaarlijks is er een aantal evenementen, waarvan er twee zijn geclassificeerd als risico-evenement en twee als aandachtsevenement. Het aantal incidenten geluidshinder horeca en overlast evenementen is laag. Bij melding van overlast doet de gemeente geluidsmetingen en/of treedt de politie op. Er is geen reden om de huidige aanpak op basis van het aantal incidenten te wijzigen. Toezicht en handhaving van de drank- en horecawet is per 1 januari 2013 overgegaan naar de gemeente.

Analyse instrumenten

'Toezicht en handhaving' vanuit de politie en gemeente is een instrument om er voor te zorgen dat mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Op het gebied van geluidshinder zorgt de gemeente voor geluidsmetingen bij klachten. Een andere taak is het handhaven van de Drank- en Horecawet. Handhaving van beide taken wordt ingekocht bij de Milieudienst IJmond.

Veiligheidsveld 3: jeugd en veiligheid

Indicator jeugdoverlast	Bron	2010	2011	2012	2013	Nederland
Incidenten overlast jeugd	Politie/BVH	60	46	36	53	
Incidenten Vandalisme/baldadigheid	Politie/BVH	4	6	4	4	
Onveiligheidsgevoelens bij rondhangende jongeren (% wat zich vaak vaak onveilig voelt)	Veiligheidsmonitor				6%	9,4%
Rondhangende jongeren (% wat veel overlast ondervindt)	Veiligheidsmonitor				4,7%	6,2%

Analyse jeugdoverlast

Het aantal incidenten overlast jeugd is na twee jaar van daling in 2013 weer fors toegenomen. Het aantal incidenten vandalisme is laag.

Op basis van de politie-update van mei 2013 blijkt dat de hinderlijke jeugdgroepen in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn teruggebracht tot overlastlocaties, waar slechts incidenteel nog overlast wordt geconstateerd. Op de locaties voormalig terrein Sectorpark te Halfweg en Ringweg / Archi-spel te Spaarndam waar in het najaar van 2012 een overlastgevende respectievelijk een hinderlijke jeugdgroep actief waren, is de rust wedergekeerd. Er komt nog regelmatig jeugd op die locaties, maar er is nauwelijks sprake van overlast. De wijkagent geeft aan de situatie goed onder controle te hebben. Beide locaties zijn nu opgenomen als overlastlocatie.

Ook in het jeugdoverleg van de gemeente ligt de focus op bovenstaande locaties. Individuele casussen kunnen indien nodig worden besproken in het sociaal team. De conclusie in 2013 is dat de overlastsituaties in de gemeente beperkt zijn en de afgelopen jaren de jeugdoverlast sterk verminderd is. De jongeren zijn goed in beeld bij de jongerenwerkers en het contact verloopt ook goed. De jongeren geven aan redelijke tevreden te zijn. In het tweemaandelijks overleg jeugd met jongerenwerkers, gemeente en politie worden overlastsituaties besproken en in dit overleg is ook geconcludeerd dat het aantal overlastlocaties is verminderd en de gemelde overlast bij de gemeente, de jongerenwerkers en de politie ook verminderd is. Dit heeft ook te maken met de soorten groepen jeugd. Kinderen die nu jong zijn, kunnen straks overlast gaan geven en oudere jongeren die voorheen overlast veroorzaakten zijn nu volwassen en hebben een baan. Het is een golfbeweging.

De welzijnscoach van de gemeente neemt deel aan het overleg jeugd en hij zal bij de transities een belangrijke rol gaan krijgen in het zorgnetwerk. De welzijnscoach wordt de 'toegangspoort' waar mensen met vragen en klachten terecht kunnen. De welzijnscoach neemt ook deel aan het sociaal team. Hij is de verbindende factor in de verschillende overleggen. De welzijnscoach zal versterking krijgen, maar die ontwikkelingen zijn gaande en daar is op dit moment nog weinig concreets over te melden.

Voor de komende jaren wordt geadviseerd om de huidige aanpak voort te zetten en verder te ontwikkelen waarbij er meer aandacht moet komen voor het voorkomen dat jongeren met criminaliteit in aanraking komen en afglijden naar georganiseerde criminaliteit.

veiligheidsveld 4: fysieke veiligheid

Indicator Verkeersongevallen (incidenten)	Bron	2010	2011	2012	2013
Verkeersongevallen dodelijke afloop	Politie/BVH	0	0	0	0
Verkeersongevallen letsel	Politie/BVH	19	22	30	35
Verkeersongevallen materiële schade	Politie/BVH	133	113	105	93
Rijden onder invloed	Politie/BVH	34	31	25	55

Indicator Verkeersoverlast (Overlast beleving)	Bron	2013	Nederland
Te hard rijden, % bewoners dat veel overlast ervaart	Veiligheidsmonitor	21,3%	22,1%
Parkeerproblemen, % bewoners dat veel overlast ervaart	Veiligheidsmonitor	12,8%	16,9%
Agressief rijgedrag, % bewoners dat veel overlast ervaart	Veiligheidsmonitor	5,8%	6,3%

Analyse verkeersongevallen en verkeersveiligheid

Het totaal aantal verkeersongevallen is redelijk stabiel. Jaarlijks gebeuren er in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude veel verkeersongevallen, meer dan op basis van het inwonertal verwacht zou worden. Dit komt onder andere omdat er twee grote snelwegen door de gemeente lopen en het autobezit in de regio hoog is. Dat leidt tot hogere cijfers verkeersongevallen.

De overlastbeleving op het gebied van verkeer is bijna gelijk aan landelijk niveau. 'Te hard rijden' staat boven aan de lijst met 21,3%.

Indicator Brandveiligheid	Bron	2010	2011	2012	2013
Incidenten brand (geen brandstichting)	Politie/ BVH	24	22	27	10
Incidenten brandstichting	Politie/ BVH	5	4	6	2

Analyse brandveiligheid

Het aantal incidenten brand en brandstichting is in 2013 flink afgenomen.

Landelijk ligt het aantal slachtoffers van brand al enkele jaren op hetzelfde niveau. Volgens brandweer Nederland is er op dit punt veel winst te behalen bij het voorkomen en beperken van brand, vooral in woningen. De gemeente Haarlemmermeer is samen met de brandweer Kennemerland in 2011 het project Brandveilig Leven gestart. Daarbij draait het om huis-aan-huis-bezoeken door de brandweer, waarbij een veiligheidsonderzoek mensen bewust maakt van de gevaren van brand in hun eigen woning. Brandweer Kennemerland is voornemens dit project vanaf 2014 uit te rollen over de hele regio Kennemerland. Het advies is om hier als gemeente nauw betrokken bij te zijn om zo nog meer incidenten en slachtoffers te voorkomen.

Indicator Externe veiligheid	Bron	2010	2011	2012	2013
Incidenten flora en fauna	Politie/ BVH	43	36	34	45
Totaal (incl. overige milieufeiten)	Politie/ BVH	48	41	38	47

Analyse externe veiligheid

Het aantal incidenten met gevaarlijke stoffen, zoals de vondst van gedumpte chemicaliën in de openbare ruimte, is in 2013 (1 incident) afgenomen ten opzichte van 2012 (7 incidenten). De stijging van het aantal incidenten 'flora en fauna' zit met name in een stijging van vuurwerkoverlast (van 5 in 2012 naar 10 in 2013) en een stijging incidenten betreffende de gezondheid en welzijn van dieren (van 21 in 2012 naar 31 in 2013).

In 2014 is het milieuprogramma 2014 en 'Handhavingsbeleid Milieudienst IJmond 2014' vastgesteld. Milieudienst IJmond maakt gebruik van handhavingsbeleid voor de uitvoering van de door het college gemandateerde taken binnen het omgevingsrecht. Het hebben van handhavingsbeleid is wettelijk voorgeschreven. Door vaststelling van dit beleid kan Milieudienst IJmond op uniforme, effectieve en efficiënte wijze uitvoering geven aan de handhavingstaken van het college.

Analyse crisisbeheersing

In Nederland ligt de verantwoordelijkheid voor crisisbeheersing bij de veiligheidsregio's. Onze veiligheidsregio Kennemerland heeft een hoog risicoprofiel, vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol, Tata Steel en het Noordzeekanaal. In Kennemerland werken de 10 gemeenten sinds 2012 nog intensiever samen in een intergemeentelijke crisisorganisatie. Deze gemeentelijke crisisorganisatie is verantwoordelijk voor de bevolkingszorg tijdens een crisis. In de afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in de crisisorganisatie, zodat gemeenten zo adequaat mogelijk kunnen reageren bij een calamiteit. Voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude is het belang dat de crisisorganisatie en voorbereiding op crises op orde blijft.

Indicator georganiseerde criminaliteit	Bron	2010	2011	2012	2013
Incidenten bezit soft- of harddrugs	Politie/ BVH	50	25	22	18
Incidenten handel soft- of harddrugs	Politie/ BVH	0	0	1	2
Overige incidenten georganiseerde criminaliteit	Politie/ BVH	12	15	14	14
Totaal incidenten georganiseerde criminaliteit	Politie/ BVH	63	43	37	36

Analyse georganiseerde criminaliteit

De cijfers bij georganiseerde criminaliteit geven onder andere inzicht in drugsgerelateerde criminaliteit. Georganiseerde criminaliteit is breed en niet goed in cijfers uit te drukken. Naast drugshandel gaat ook om bijvoorbeeld mensenhandel, kinderpornografie, illegale prostitutie, fraude en wapenbezit. In de politiecijfers van Haarlemmerliede en Spaarnwoude komen deze niet voor.

In de cijfers zien we een stijging van bezit van en handel in soft- of harddrugs. Dit betreft opgerolde hennepplantages in de gemeente. Het bezit van soft- en harddrugs daalt flink sinds 2010. Deze incidenten vinden voornamelijk plaats tijdens de grote evenementen, waar de laatste jaren een streng deurbelid wordt gevoerd.

landelijk is een professionalisering te zien van faciliteerders van (illegale) hennepcultuur. De gemeente is in 2014 gestart met bestuursrechtelijke maatregelen bij hennepplantages. Landelijk is een trend gaande waarin verplaatsing van hennepplantages te zien is van bedrijfspanden en huurwoningen naar koopwoningen. Deze ontwikkelingen op het gebied van georganiseerde criminaliteit kunnen mogelijk zorgen voor meer overlast en/of criminaliteit in woonwijken.

Voorheen werd georganiseerde criminaliteit vooral strafrechtelijk aangepakt. De laatste jaren is de ontwikkeling dat de gemeente met haar partners een steeds belangrijker aandeel krijgt in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Dit vindt in eerste instantie plaats via bestuursrechtelijke maatregelen zoals het tijdelijk sluiten van een pand.

Analyse instrumenten

De belangrijkste instrumenten op het gebied van georganiseerde criminaliteit zijn het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet BIBOB). Het RIEC ondersteunt de gemeente bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Alle partners op het gebied van de aanpak van de georganiseerde criminaliteit in Noord-Holland hebben het RIEC-convenant getekend, zodat er wettelijk een basis is voor samenwerking en het uitwisselen van informatie. Belangrijke partners zijn onder andere de Belastingdienst, de Douane, de FIOD en de IND.

Het gemeentelijke Bibob beleid en drugsbeleid zijn begin 2014 vastgesteld. Er kan worden geconcludeerd dat er een goede basis is om georganiseerde criminaliteit in Haarlemmerliede en Spaarnwoude aan te pakken. **Voor de komende jaren is het advies om dit beleid goed te implementeren binnen alle afdelingen, uit te breiden en om op basis van de ontwikkelingen te overwegen meer prioriteit aan georganiseerde criminaliteit te geven.**

Lijst met afkortingen / definities behorende bij Integraal Veiligheidsbeleid Haarlemmerliede en Spaarnwoude

AMK	Advies- en Meldkunt Kindermishandeling
AOV	Adviseur openbare orde en veiligheid
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BCOV	Bestuurscommissie Openbare Veiligheid, overlegorgaan tussen de 10 bestuurders (burgemeesters van 10 gemeenten) in de Veiligheidsregio Kennemerland.
BIBOB	Wet Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOB	Afdeling Bestuursondersteuning en bewonerszaken van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere opnemings in psychiatrische ziekenhuizen
BOV	Overlegorgaan tussen de 10 burgemeesters, gebiedsofficier, districtschef, Veiligheidsregio en eventuele andere partners in de regio Kennemerland.
Burgernet	Een door de overheid en politie opgezet netwerk van burgers die alerteringen ontvangen en daarmee een bijdrage leveren bij opsporingen en vermissingen.
BVH	Basisvoorziening Handhaving is een incidentregistratiesysteem dat wordt gebruikt door de Nederlandse Politie.
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CCV	Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid helpt veiligheidsprofessionals om Nederland veilig en leefbaar te maken.
Driehoek	Overlegorgaan tussen politie, openbaar ministerie en burgemeester.
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst van .d. Belastingdienst
GGD	Dienst van gemeenten voor het uitvoeren van (wettelijke) taken op het gebied van de volksgezondheid.
GHOR	Organisatie die de inzet van geneeskundige diensten coördineert, tijdens rampen en grote ongevallen.
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
HIC	High Impact Crimes
Huisverbod	Wettelijke bevoegdheid v.d. burgemeester om een persoon van wie een ernstige dreiging van huiselijk geweld uitgaat tijdelijk de toegang tot zijn woning te ontzeggen.
KvK	Kamer van Koophandel
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
Milieudienst IJmond	Op contractbasis voert de milieudienst milieutaken uit voor gemeenten in Zuid-Kennemerland.
MKB	Midden en klein-bedrijf
NKZ	Noordzeekanaal
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OOV	Openbare orde en veiligheid
OM	Openbaar Ministerie
PKVW	Politiekeurmerk Veilig Wonen
RIEC	Regionaal Informatie en Expertisecentrum, helpt gemeenten weerbaarder te worden tegen georganiseerde criminaliteit.

RPC	Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing, partners in Samen Veilig Ondernemen. In het RPC werken overheid, politie én ondernemers samen aan de beheersing van criminaliteit.
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SVO	Samen Veilig Ondernemen, zie RPC.
Veiligheidshuis	Netwerksamenwerkingsverband dat partners uit de strafrechtketen, de zorgketen en gemeente verbindt in de aanpak van complexe problematiek.
Veiligheidsmonitor	Een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap.
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRK	Veiligheidsregio Kennemerland
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WIV	Werkgroep Integrale Veiligheid, overlegstructuur van AOV'ers in Kennemerland met het accent op integrale veiligheid.
WOK	Werkgroep Oranje Kolom, overlegstructuur van AOV'er in kennemerland, met het accent crisisbeheersing.
ZSM	ZSM is de nieuwe afdoeningsaanpak van de justitieketen waarbij het OM, de RvdK, de politie, de reclassering en het slachtofferhulp, samenwerken om eenvoudige strafzaken versneld en simpel af te doen.